

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci *Jana Šedivého*
„Aplikace dat z projektu CIVICUS na rekonstrukci Tocquevillova odkazu“

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Jan využíval aktivně mého tutorialu. Diskutovali jsem poznatky ze studia i problémy interpretace aktuálních událostí. U Jana se projevoval osobní vztah k problémům demokratického vládnutí i potřeba porozumět relevantním teoretickým koncepcím. To se prosadilo i do volby překladu i tématu bakalářské práce. Původní záměr bakalářské práce byl orientován na rozsáhlejší projekt, který měl zahrnovat jak teoretický pohled na některý z aktuálních problémů demokratického vládnutí, tak i empirický výzkum ve prospěch zvoleného tématu. Určitá časová tíseň při dokončování studia pak vedla k volbě tématu, které umožnilo využití získaných teoretických poznatků a dostupných sekundárních poznávacích pramenů.

Struktura práce a dosažené poznatky:

Struktura práce je podřízena jejímu cíli: diskuzi ke koncepcím občanské společnosti ... rozboru dvou ambiciózních projektů zabývajících se občanskou společností v ČR (s. 6). První část tedy prezentuje sociálněvědní diskuze k pojetí občanské společnosti. Je objasněna jejich současná rozčleněnost do základních proudů či paradigmat i jejich vývoj v posledních dekadách. Druhá část se věnuje interpretaci dvou projektů, které usilují o sociálněvědní charakteristiku občanské společnosti: normativní přístup K.B. Müllera navrhuující soubor funkčně orientovaných dimenzí ovlivňujících formování strukturálních i činnostních zdrojů občanské společnosti na jedné straně a projekt CIVICUS, který navazoval na mezinárodní srovnávací projekt a usiloval o co možná nejpřesnější (kvantitativní) charakteristiku stavu občanské společnosti v ČR. Po představení obou projektů autor využívá data projektu CIVICUS a „uspořádává“ je podle Müllerova poznávacího schématu a klad si otázku, zda lze pomocí těchto dat podpořit interpretační robustnost jeho schématu.

Přínos práce vidím ve dvou ohledech. První se týká obecnějšího metodologického problému – vztahu teorie a empirie. Autor dobře dokládá teoretickou podmíněnost empirických výzkumů, a omezení, které vznikají při využití existujících databází pro potřeby jinak teoreticky orientovaných výzkumných projektů. Druhý má již spíše metodický ráz. Poukazuje na problémy redukce sociálních procesů do stavu indikátorů. Mezinárodní projekty, i mezinárodní instituce, preferují takové metodické postupy, neboť dávají „určitější“ poznání pro jejich orientaci. Projekty pak mají větší poznávací autoritu i využitelnost při zdůvodňování regulativního rozhodování. Autorův komentář k selekci „indikátorů subdimenzí“ i charakteristika přístupů projektu CIVICUS na tyto problémy dobře ukazuje.

Hodnocení práce:

V práci pozitivně hodnotím charakteristiku teoretických diskuzí k pojmu občanské společnosti i výstižnou charakteristiku dvou zvolených projektů, které interpretuje z hlediska jejich poznávacích problémů. Autor si zadal náročný úkol a s odvahou přistoupil k jeho řešení. Příznivě hodnotím i výběr těchto dvou projektů pro sledovaný problém. Také oceňuji interpretační dovednost při hodnocení poznávací relevance obou projektů: teoretických argumentů Müllerova přístupu a selekci ukazatelů s ohledem na jejich „teoretické zatížení“ a možné použití pro odlišný teoretický přístup. Interpretační část je však mnohem slabší než teoretická část. Pozitivní aspekty práce, které jsem uvedl výše, však mají spíše implicitní podobu. Bylo by jistě pro autora podnětné, kdyby byly zkoumané metodologické problémy

prezentovány explicitně. To by také umožnilo formulovat přesvědčivěji závěry a poznatky Janovy bakalářské práce.

S ohledem na výše uvedené silné i slabší stránky práce ji hodnotím na rozmezí velmi dobře a dobře.

V Černošicích, 11. července 2010

Müller Karel